

samen spelen, samen leren, samen werken: Samenwijs!

Protocol Omgaan met zieke kinderen

Inhoud

1.	De visie van Samenwijs op veiligheid en gezondheid	3
2.	Hoe gaan wij bij Samenwijs om met zieke kinderen.....	3
2.1	Uitgangspunten omgaan met zieke kinderen	3
2.2	Wanneer is een kind ziek?	3
2.3	Wanneer wordt er een huisarts ingeschakeld?.....	4
2.4	Richtlijnen bij zieke kinderen	4
2.5	Medische en pedagogische wering van zieke kinderen.....	4
3.	Medicijnen	5
3.1	Toedienen van medicijnen	5
3.2	Uitgangspunten bij medicijnverstrekking.....	5
3.3	De voorwaarden voor medicijnverstrekking.....	5
3.4	Medische handelingen.....	6
4.	Verantwoordelijkheden.....	7
4.1.	De ouders/verzorgers zijn verantwoordelijk voor.....	7
4.2.	De pedagogisch professional is verantwoordelijk voor	8
4.3.	De manager is verantwoordelijk voor	8

1. De visie van Samenwijs op veiligheid en gezondheid

Samenwijs Opvang (verder: Samenwijs) levert een belangrijke bijdrage aan de ontwikkeling, opvoeding en verzorging van kinderen. Wij staan voor opvang vanuit betrokkenheid bij het kind, waarbij de ontwikkelingskansen voor kinderen centraal staan. Het blijven uitdagen van kinderen en het leren omgaan met verschillende situaties vormen daarvan een belangrijk onderdeel. Een veilige en gezonde leef- en speelomgeving vormt de basis van dit alles.

Ouders en kinderen kunnen rekenen op een veilig en samenhangend netwerk, dat kinderen begeleidt en stimuleert in hun ontwikkeling en ouders ondersteunt in hun opvoedtaak. Het is belangrijk dat het netwerk laagdrempelig is als ondersteuning aan ouders en/of kinderen noodzakelijk is. Samenwijs hecht grote waarde aan openheid, respect, geborgenheid, veiligheid en een persoonlijke benadering, zowel ten aanzien van de kinderen, de ouders, de medewerkers en andere betrokkenen.

2. Hoe gaan wij bij Samenwijs Opvang om met zieke kinderen

2.1 Uitgangspunten omgaan met zieke kinderen

Dit beleid, wat van toepassing is bij Samenwijs Opvang en wat gaat over het omgaan met zieke kinderen, is gebaseerd op de volgende uitgangspunten:

1. Voor de medische kant volgen wij de richtlijnen zoals deze door de GGD op het GGD-kennisnet worden verstrekt. Het protocol is opgesteld conform de Wet Bestrijding Infectieziekten waarin beschreven staat hoe te handelen in geval van ziekten van kinderen.
2. Het kindcentrum en de gastouder hebben een pedagogische verantwoordelijkheid ten aanzien van het zieke kind.
3. De ouders blijven te alle tijden eindverantwoordelijk voor hun kind.
4. Binnen de kinderopvang, en dus ook bij Samenwijs, geldt over het algemeen dat zieke kinderen het kindcentrum niet kunnen bezoeken. Enerzijds omdat we niet de juiste zorg en aandacht kunnen geven en omdat het in een aantal gevallen i.v.m. infectiegevaar, overdracht of besmettingsgevaar niet verantwoord is dat een kind een kindcentrum bezoekt. Anderzijds omdat we weten dat een kind wanneer het ziek is of zich niet lekker voelt, zich thuis of bij naaste familie het beste op haar/zijn gemak voelt.

2.2 Wanneer is een kind ziek?

Het is niet gemakkelijk aan te geven wanneer een kind "ziek" te noemen is. Een ziek kind heeft specifieke zorg en aandacht nodig die op de locatie niet altijd voldoende geboden kan worden. Het is ter beoordeling van de pedagogisch professional of en onder welke omstandigheden een ziek kind opgevangen kan worden. Bij twijfel wordt overlegd met de leidinggevende. Het belang van het zieke kind staat hierbij voorop, maar er wordt ook rekening gehouden met het belang van de andere kinderen in de groep en de pedagogisch professionals zelf. Als een kind een zieke indruk maakt wordt er door de pedagogisch professional op de volgende symptomen gelet:

- speelt het kind zoals we van hem of haar gewend zijn
- praat het kind zoals we van hem of haar gewend zijn
- voelt het warm aan
- huilt het vaker of langer dan anders
- heeft het regelmatig natte luiers
- gaat het regelmatig naar de wc
- wil het steeds liggen of slaapt het meer dan anders

- klaagt het kind over pijn

Het wil nog niet zeggen dat al deze symptomen veroorzaakt worden door ziekte. Naar aanleiding van het gericht observeren van het kind en het vaststellen van feitelijke gegevens beslist de pedagogisch professional, in overleg met haar of zijn collega, of het kind op de groep kan blijven, of ouders gebeld moeten worden, of dat misschien zelfs direct een arts gewaarschuwd moet worden in overleg met de ouder/verzorger.

2.3 Wanneer wordt er een huisarts ingeschakeld?

In principe is bij ziekte van een kind de ouder degene die de huisarts inschakelt. Alleen als er acuut gevaar dreigt, schakelt men vanuit het kindercentrum direct een arts in. De ouder/verzorger wordt dan ook meteen op de hoogte gebracht.

Voorbeelden van dergelijke gevallen zijn:

- een kind dat het plotseling benauwd krijgt;
- een kind dat bewusteloos raakt of niet meer op aanspreken reageert;
- een kind met plotselinge hoge koorts;
- een kind dat plotseling ernstig ziek lijkt;
- ongevallen

2.4 Richtlijnen bij zieke kinderen

Wanneer moet een ziek kind worden opgehaald of mag het niet komen?

- als het kind te ziek is om aan het dagprogramma deel te nemen. Koorts is hierin een belangrijke graadmeter naast het gedrag van het kind. Bij een lichaamstemperatuur vanaf 38,5 C wordt altijd contact opgenomen met de ouder voor overleg.
- als de verzorging te intensief is voor de pedagogisch professional
- als het de gezondheid van de andere kinderen beïnvloed bijvoorbeeld bij een besmettelijke ziekte. Hieronder treft u hierover uitgebreidere informatie.

2.5 Medische en pedagogische wering van zieke kinderen

Medische wering

De medewerkers van Samenwijs zijn niet medisch deskundig. Daarom volgen wij de richtlijnen en adviezen van de GGD of van de behandelend arts.

In het algemeen kan gesteld worden dat kinderen slechts in weinig gevallen geweerd hoeven te worden volgens de richtlijn van de GGD. Hierbij is het gevaar voor de volksgezondheid het criterium. We gebruiken deze richtlijn van het RIVM om te bepalen of een kind wel/niet naar onze kinderopvang mag komen. Als een arts of de GGD adviseert om het kind thuis te laten, dan volgen wij dit op.

Indien kinderen een specifieke medische behandeling nodig hebben, waartoe pedagogisch professionals volgens de Wet BIG (= Wet op de Beroepen in de Individuele Gezondheidszorg) niet bevoegd zijn, zorgen ouders of de thuiszorg dat deze handelingen worden uitgevoerd. Kan hier niet in worden voorzien dan kan het kind de opvang/gastouder niet bezoeken. (zie procedure medisch handelingen bij 3.4)

Pedagogische wering

Vanuit pedagogische overwegingen kan een kind het kindcentrum niet bezoeken als het kind ziek is en:

- te intensieve verzorging en aandacht behoeft waardoor dit ten koste gaat van de andere kinderen op de groep en /of
- zodanig gedrag vertoont dat het kind zich duidelijk niet prettig voelt

- door zijn /haar gedrag ook andere kinderen zich niet prettig gaan voelen (bijv. langdurig hard huilen)

Of het gedrag inderdaad een direct gevolg is van een ziekte moet blijken uit mogelijke symptomen die hierop wijzen zoals: koorts, rode kleur, glazig kijken, huiduitslag, extreem verkouden, loopoor, spierslakte. Het is niet de bedoeling dat de pedagogisch professional de diagnose stelt. Het gaat erom dat er een beslissing genomen kan worden of het kind op de groep kan blijven.

3. Medicijnen

3.1 Toedienen van medicijnen

Kinderen krijgen soms geneesmiddelen of andere (zelfzorg)middelen voorgeschreven die zij een aantal malen per dag moeten gebruiken, dus ook gedurende de tijd dat zij op het kindcentrum of bij de gastouder zijn. Ouders kunnen dan vragen of pedagogisch professionals of gastouders deze middelen aan hun kind willen geven. Dat kan mits ouders hun 'zeggenschap' over de toediening van de geneesmiddelen voor bepaalde tijd schriftelijk overdragen aan de pedagogisch professional of gastouder.

3.2 Uitgangspunten bij medicijnverstrekking

- Wij vinden het belangrijk dat ouder(s) en pedagogisch professional het toedienen van medicijnen en zelfzorgmiddelen goed met elkaar bespreken zodat dit zorgvuldig gebeurt.
- De pedagogisch medewerker geeft niet op eigen initiatief zelfzorgmiddelen (o.a. paracetamol, hoestdrank of neusspray) m.u.v. 'vallen en stotengel' en Calendula zalf (bij kleine schaafwondjes). Zie voor meer info 'voorwaarden voor medicijnverstrekking, 3.3.
- Ouders zijn verantwoordelijk voor het medicijngebruik van hun kind. Zij geven duidelijke instructies aan de pedagogisch medewerkers.
- Toediening van het medicijn vindt alleen plaats als het noodzakelijk is op tijdstippen dat ouders hiertoe niet zelf in staat zijn.
- Ouders vullen de "Ouderverklaring medicijnverstrekking" volledig in en ondertekenen dit.
- De toediening van het medicijn is niet belemmerend voor de zorg voor de andere kinderen.

3.3 De voorwaarden voor medicijnverstrekking

1. Voor het starten met het toedienen van het medicijn zijn de vragen van de pedagogisch medewerkers over de mogelijke gevolgen en risico's van het gebruik zo goed mogelijk beantwoord. Hierbij kan gebruik worden gemaakt van deskundigheid van bijv. de apotheek die het medicijn geleverd heeft en de eigen arts van het kind die het betreffende medicijn heeft voorgeschreven. Wij verwachten van ouders medewerking bij het beantwoorden van vragen en wegnemen van mogelijke onduidelijkheid. Laat ouders eventueel voordoen hoe het geneesmiddel/zelfzorgmiddel het beste gegeven kan worden.
2. Bij het toedienen van medicijnen is het een voorwaarde dat het kind al bekend is met het betreffende medicijn, dat wil zeggen: dat er al thuis mee gestart is. Dit om de mogelijke bijwerkingen van het medicijn zoveel mogelijk thuis op te vangen. Als een medicijn ernstige bijwerkingen kan hebben, moet het kind eerst goed 'ingesteld' zijn c.q. stabiel reageren voordat de kinderopvang betrokken wordt in de medicatieverstrekking.
3. Het medicijn dient in de originele verpakking (inclusief Nederlandstalige bijsluiter met eventuele bijwerkingen) op de locatie of bij de gastouder aanwezig te zijn. Het is de verantwoordelijkheid van de ouders de bijsluiter zo nodig te laten vertalen.

4. Medicijnen die zijn voorgeschreven door (huis)arts of specialist zijn voorzien van de naam van het kind en de doseringsvorm en norm. Vrij verkrijgbare medicijnen bij apotheek en/of drogisterij zijn door de ouder zelf voorzien van een sticker met daarop de naam van het kind, de dosering en de toedieningsvorm. Noteer, per keer, op de aftekenlijst die aan de overeenkomst is gehecht, wanneer het geneesmiddel aan het betreffende kind gegeven is.
5. Medicijnen die niet zijn voorzien van naam, dosering, toedieningsvorm en Nederlandstalige bijsluiter worden geweigerd.
6. Bij medicatie op recept: indien er een verschil lijkt te bestaan tussen het doktersvoorschrift en de bijsluiter, overleg dan eerst met de ouders alvorens het geneesmiddel toe te dienen. Bij twijfel het geneesmiddel nooit toedienen!
7. Ouders dienen voor het gebruik van elk medicijn vooraf de "Ouderverklaring medicijnverstrekking" in te vullen. Deze formulieren zijn op locatie aanwezig en kunt u daar invullen. Wijzigingen in de dosering dienen op het formulier te worden vermeld, evenals de datum waarop er gestopt wordt met de medicijnen. Zowel de pedagogische medewerker als de ouder tekenen voor akkoord bij elke wijziging. Het ondertekende formulier wordt op de groep bewaard tot de datum waarop wordt gestopt met de medicijnen. Hierna gaat het formulier in het digitale kind dossier/ kindmap op locatie.
8. Zonder de "Ouderverklaring medicijnverstrekking" wordt er niet gestart met het toedienen van medicijnen.
9. Ouders zijn verantwoordelijk voor het controleren van de houdbaarheidsdatum van het medicijn. Mocht een pedagogische medewerker zien dat de houdbaarheidsdatum is verstreken, dan wordt het medicijn niet toegediend en worden ouders hiervan onmiddellijk op de hoogte gesteld.
10. Uitgangspunt van ons beleid is om geen koortsverlagende medicatie toe te passen. Als kinderen verhoging hebben (> 38,5 C), wordt er altijd overlegd met de ouder. Een uitzondering wordt in sommige gevallen gemaakt wanneer een kind gevoelig is voor koortsstuipen. Wanneer een kind op advies van een (huis)arts een zetpil moet krijgen zodra de koorts oploopt, om een koortsstuip te voorkomen, zal een pedagogische medewerker deze zetpil geven indien nodig. Meteen worden de ouders gebeld en wordt overlegd over de situatie. Bij gebrek aan overeenstemming beslist de manager van de locatie over de verdere gang van zaken.
Met het gebruik van paracetamol ontstaat het risico dat symptomen onderdrukt worden wat tot koortsstuipen of een foute inschatting van de ernst van de ziekte kan leiden. Het toedienen van paracetamol is daarom alleen toegestaan op recept van de (huis)arts. Indien ouders (telefonisch of mondeling) vragen om paracetamol te geven dient er dus altijd een advies te zijn van de (huis)arts. Hiervoor vullen ouders dan het formulier "Ouderverklaring medicijnverstrekking".

3.4 Medische handelingen

De pedagogisch professional is niet bevoegd om medische handelingen uit te voeren. In uitzonderlijke gevallen kunnen ouders aan het kindercentrum of de gastouder vragen medische handelingen te verrichten. Te denken valt aan het geven van sondevoeding, het meten van bloedsuikerspiegel bij suikerpatiënten door middel van een vingerprik en het gebruik van een epi-pen bij allergieën. Normaal gesproken worden deze handelingen door de thuiszorg (ingeschakeld door de ouder) of de ouder zelf op het kindercentrum of bij de gastouder verricht. Het uitvoeren van deze handelingen door een pedagogisch professional kan alleen onder voorwaarde dat:

- De medische handeling niet valt onder de zogenoemde voorbehouden medische handelingen die alleen door medisch bevoegd personeel verricht mogen worden.
- De instructie voor deze handelingen structureel onderdeel uitmaakt van de jaarlijkse kinder-EHBO deskundigheidsbevordering.
- Er een gedegen instructie plaats vindt door de ouders van het betreffende kind voordat de handeling uitgevoerd dient te worden door de pedagogisch professional. Bij een nieuwe plaatsing betekent dit dat deze instructie plaats heeft moeten vinden voordat de opvang kan starten.
- Het formulier 'Ouderverklaring medicijnverstrekking' door de ouder ingevuld en ondertekend wordt.
- De medewerker zich na instructie deskundig genoeg acht om de handeling te kunnen verrichten.
- De continuïteit in aanwezigheid van geïnstrueerd personeel gegarandeerd kan worden.

Er wordt bij het toedienen van medicatie of uitvoeren van medische handelingen altijd met zorgvuldigheid gehandeld. Toch kan het gebeuren dat er een vergissing wordt begaan of een fout wordt gemaakt. In dit geval kan de locatie van Samenwijs en/of de medewerker zelf strafrechtelijk of civielrechtelijk aansprakelijk gesteld worden. Om dit zo goed mogelijk te voorkomen hebben we een medicijnenverklaring opgesteld waarin aangegeven staat op welk moment welke medicatie gegeven moet worden of welke medische handeling moet worden uitgevoerd. Ouders/ verzorgers tekenen dat zij hier de verantwoordelijkheid hiervoor nemen. Zonder ondertekening worden geen medische handelingen uitgevoerd en geen medicatie gegeven.

3.5 Noodsituaties

De Wet BIG (wet Beroepen Individuele Gezondheidszorg) is slechts van toepassing op medische handelingen die beroepsmatig worden uitgevoerd. In noodsituaties wordt iedereen geacht naar beste vermogen te handelen en kan het uitvoeren van voorbehouden handelingen in strijd met de wet zelfs noodzakelijk zijn. In dat geval is er sprake van overmacht en levert de hulpverlening geen strafbaar feit op.

4. Verantwoordelijkheden

4.1. De ouders/verzorgers zijn verantwoordelijk voor

- Het maken van een reële afweging in een besluit om hun kind wel of niet naar het kindcentrum te brengen in geval hun kind symptomen vertoont die erop wijzen dat het ziek is. Het op voorhand geven van paracetamol vanuit het oogpunt dat het kind dan toegelaten kan worden op het kindcentrum ontraden wij ouders. Indien dit toch wordt toegediend dan zijn ouders verplicht dit te melden bij de pedagogisch professional van hun kind.
- Het geven van juiste en volledige informatie aan de pedagogisch professional over de conditie van het kind.
- Het feit dat zij in principe altijd bereikbaar zijn en over een contactpersoon in geval van nood aan ons doorgeven.
- Het aangeven of hun kind het reguliere vaccinatieprogramma volgt. Zij melden tevens wanneer van dit programma, om welke reden dan ook, wordt afgeweken.
- Het reageren op het verzoek van de pedagogisch professional om hun zieke kind zo snel mogelijk op te halen en de zorg over te nemen.

- Het maken van afspraken met de pedagogisch professional over de wijze waarop er voor hun kind wordt gezorgd indien zij hun kind niet direct op kunnen halen (ouders zijn tenslotte eindverantwoordelijk voor hun kind);
- Het tijdig ziekmelden van hun kind en het geven van juiste en duidelijke informatie over de ziekte van hun kind aan de pedagogisch professional, dit met het oog op het adequaat kunnen informeren van ouders ter preventie van bepaalde ziekten en met het oog op de meldingsplicht infectieziekten.
- Indien nodig de huisarts inschakelen.

4.2. De pedagogisch professional is verantwoordelijk voor

- Het geven van juiste en duidelijke informatie over de conditie van het kind naar de ouders.
- De zorg voor het zieke kind tot het moment dat de ouders het kind hebben opgehaald.
- Het inwinnen van advies bij de GGD in geval van vragen of onduidelijkheden bij ziekte en het informeren, in samenspraak met de manager, de ouders en andere betrokkenen.
- Het navolgen van de GGD-richtlijnen bij de wering van kinderen op medische gronden.
- Het op een reële manier afwegen van de beslissing om een kind op pedagogische gronden te weren.
- Het navolgen van de GGD-adviezen inzake hygiënische maatregelen ter voorkoming van besmetting van andere kinderen/ professionals.
- Het informeren van andere gebruikers van de kinderopvang als er sprake is van een infectieziekte, mondeling, via de ouderapp en/of door een 'poster' in het zicht te hangen op de locatie.
- Het op de hoogte stellen van de manager als er in korte tijd meerdere gevallen van een bepaalde ziekte in een groep zijn.
- Bij openbaring van besmettelijke ziekten die een gevaar kunnen opleveren voor de gezondheid van een medewerker en haar huisgenoten worden directe collega's geïnformeerd.
- Bij ziekenhuisopname van een kind worden de betreffende professionals van die groep hierover geïnformeerd.
- Het informeren en registreren bij het intakegesprek van gezondheidsbijzonderheden en of het kind het reguliere inentingsprogramma volgt.

4.3. De manager is verantwoordelijk voor

- Het informeren van de ouders over het te voeren beleid rondom Zieke kinderen.
- Het correct uitvoeren van de richtlijn 'melding infectieziekten'.
- Monitoren dat de pedagogisch professionals het protocol Zieke kinderen opvolgen.
- Het erop toezien dat er altijd een medewerker in bezit van BHV-diploma in het gebouw aanwezig is.
- Het erop toezien dat alle medewerkers in het bezit zijn van het certificaat kinder EHBO